

Indsamlingspolitik for den arkæologiske virksomhed pr. 01.01.2022.

Museum Skanderborgs indsamling skal sikre viden om den jordfundne kulturarv, så forandring, variation og kontinuitet i menneskets livsvilkår fra de ældste tider til nyere tid belyses.

Gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling er det Museum Skanderborgs ansvar at belyse kulturhistorien i Skanderborg Kommune.

Overordnede retningslinjer

Museum Skanderborgs indsamling foretages i henhold til ICOMs etiske regler samt i henhold til Slots- og Kulturstyrelsens retningslinjer. Museets indsamlingspolitik er en rettesnor i arbejdet med samlingen, og den revideres som minimum hvert femte år og godkendes af museets ledelse.

Indsamlingen på det arkæologiske område tager afsæt i de undersøgelser af væsentlige fortidsminder fra alle perioder, der udføres efter Museumslovens kapitel 8 og relaterer sig til de, af Slots- og Kulturstyrelsen, fastlagte nationale undersøgelsesstrategier. Derudover foretages arkæologisk indsamling i forbindelse med selvvalgt forskning.

Indsamlingen af genstande og prøver fra de arkæologiske forundersøgelser og undersøgelser sker ud fra en formuleret problemstilling og en aktiv stillingtagen til fortidsmindet og dets potentiale i forhold til bl.a. at skaffe ny viden, samt hvilke spørgsmål der ønskes besvaret.

Rammer for indsamlingen

Indsamlingen foretages inden for museets geografiske ansvarsområde. Museum Skanderborgs arkæologiske genstande opbevares på museets magasiner under Sundhedscentret i Skanderborg, i Hørning samt fællesmagasinet for Midt- og Østjylland i Randers.

Vejledning til passiv indsamling

Ved passiv indsamling forstås her arkæologiske genstande, som indleveres/gives til Museum Skanderborg.

Indsamlingen foretages udelukkende af museets faguddannede inspektører, som vurderer genstandenes proveniens, tilstand og betydning i forhold til museets ansvarsområde, eksisterende samling og de øvrige danske museers samlinger.

Inspektørerne foretager en vægtet og repræsentativ indsamling af genstande inden for de forskellige forskningsområder, således at der ikke udelukkende indsamles typiske eller udelukkende sjældne genstande.

Private samlinger indlemmes kun i museets samling, hvis de har en god proveniens, gode protokoloplysninger/nøgle til samlingen og derved bibringer ny viden om arkæologiske forhold i museets ansvarsområde.

Køb af genstande vil kun ske i ganske særlige tilfælde, og kun hvis en genstand er central for et emnefelt.

Den ansvarlige inden for den periode som genstandene stammer fra, er også ansvarlig for, at genstanden nummereres, oprettes i den nationale genstandsdatabase og pakkes på magasin. Når en genstand overdrages til Museum Skanderborg med henblik på indlemmelse i samlingen, udfylder giver og inspektøren i fællesskab en indkomstseddel. Her skriver giver under på, at materialet overdrages som gave til museet. Relevante oplysninger om tidligere ejerforhold noteres, og giver gøres opmærksom på, hvad der kommer til at ske med genstandene, når de er indlemmet i samlingen. Der indsamles ikke genstande, der er klausuleret eller har andre bindinger fra givers side. Den faglige begrundelse for indlemmelse anføres i genstandens accession i MUD/SARA.

Løsfundne oldsager tager museet kun ind i samlingen, hvis de i væsentlig grad kan være med til at øge vores viden indenfor et af museets indsatsområder, som angivet i strategien "Meningsfyldt møde med kulturarven 2018-2023". Det vil sige, at der som minimum er gode oplysninger om fundsted.

Detektorfund

I forbindelse med samlingsaccession som følge af indlevering af detektorfund har Museum Skanderborg en særskilt nedskrevet praksis for håndtering og registrering. Der modtages kun fund til danefæhåndtering, som er fremkommet i museets ansvarsområde.

Genstande registreres i DIME, og alle indleverede fund af arkæologisk interesse registreres desuden i en GIS-tabel, som giver mulighed for statistisk at arbejde med

data. Proceduren er, at alle fund, der formodes at være danefæ jf. museumsloven sendes til danefæbedømmelse på Nationalmuseet inden for et år efter indlevering.

De detektorfund, der ikke sendes til vurdering eller som af Nationalmuseet ikke vurderes at være danefæ, tages alligevel ind i samlingen, hvis de vurderes som værdifulde for vores viden om forhistorien i Skanderborg Kommune.

Genstande, der ikke er erklæret danefæ og ikke ønskes indlemmet i samlingen, tilbageleveres eller destrueres efter aftale med den detektorfører, der har indleveret genstandene.

Aktiv arkæologisk indsamling

Museum Skanderborg har en lang tradition for gennemførelse af arkæologiske udgravninger og dermed for indsamling af genstande. Den aktive arkæologiske indsamling er i høj grad knyttet til lovbundne opgaver i henhold til Museumslovens Kapitel 8, dvs. undersøgelser i forbindelse med lokalplaner, byggemodninger, råstofindvinding, vejanlæg, skovrejsning m.m. Den aktive, forskningsbaserede indsamling relaterer sig til emner beskrevet i museets forskningsstrategi.

Museets aktive indsamling er baseret på en restriktiv og reflekteret praksis. Den aktive indsamling giver mulighed for forskning og formidling.

Indkomne genstande registreres i Museum Skanderborgs samling under akronymet SBM. Arkæologiske genstande registreres i Museernes Udgravningsdata (MUD), og efterfølgende i SARA, så snart dette er muligt.

Det prioriteres udelukkende at hjemtage de genstande fra udgravningerne, som skønnes at have en faglig relevans for den pågældende lokalitet. Der hjemtages ikke kun oldsager, som kan bibringe ny viden mht. tolkning og datering af den konkrete lokalitet, men også genstande, som bl.a. makrofossiler samt pollen- og vedprøver, der i forbindelse med fremtidige analyser kan bibringe viden vedr. f.eks. erhverv og økonomi. En række genstandstyper hjemtages kun undtagelsesvis, men registreres i felten. Dette gælder f.eks. kværnstensfragmenter, knusesten mv.

Museum Skanderborg har en målsætning om at arbejde med nye måder at registrere og bevare oplysninger om genstande og anlæg på. Dette skal gøres ved hjælp af digitale metoder, som f.eks. 3D modeller. I mange tilfælde vil det på denne måde være tilstrækkeligt at registrere fund i databasen Fund og Fortidsminder, uden at genstanden indlemmes i samlingen.